

Sygn. akt VII U 1478/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: protokolant sądowy Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2018 r. w Warszawie

sprawy D. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wypłatę i wyrównanie deputatu węglowego

na skutek odwołania D. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 30 sierpnia 2017 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt: VII U 1478/17

UZASADNIENIE

W dniu 25 września 2017r. ubezpieczona **D. W.** złożyła odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 30 sierpnia 2017r. znak: (...) w przedmiocie przyznania na jej rzecz ekwiwalentu za deputat węglowy. W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołująca wskazała, iż organ rentowy stwierdził brak podstawy do wypłaty wyrównania ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy z uwagi na fakt, iż wniosek został złożony dopiero w dniu 1 sierpnia 2017r. Jednocześnie podniosła, że przez cały okres zatrudnienia posiadała uprawnienia do deputatu węglowego w wysokości 3,6 tony. Zaznaczyła, że ostatni pieniężny ekwiwalent węglowy został wypłacony w dniu 26 lutego 2016r. Z uwagi na powyższe okoliczności ubezpieczona wniosła o zapłatę wraz z odsetkami zaległego świadczenia od daty ustalenia prawa do emerytury (odwołanie, k.2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 października 2017r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. wskazując, że zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona. Uzasadniając swe stanowisko, organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 30 sierpnia 2017r. przyznał odwołującej prawo do deputatu węglowego od dnia 1 sierpnia 2017r. Odwołującą nabyła uprawnienia do emerytury wcześniejszej z tyt. zatrudnienia na kolei od dnia 1 kwietnia 2014r., z prawem do jej wypłaty od dnia 1 lutego 2016r. Organ rentowy podniósł, że w dniu 16 sierpnia 2017r. ubezpieczona złożyła wniosek o sprawdzenie uprawnień do deputatu węglowego ze względu na pracę na kolei oraz o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego wraz z wyrównaniem. Organ rentowy zaskarżoną decyzją, podjął wypłatę wnioskowanego ekwiwalentu pieniężnego od dnia 1 sierpnia 2017r., tj. od miesiąca złożenia wniosku o jego wypłatę oraz tym samym odmówił wyrównania ekwiwalentu za okres od dnia

1 lutego 2016r. do dnia 31 lipca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że ubezpieczona nie występowała wcześniej z wnioskiem o ww. świadczenia, a obowiązujące przepisy nie nakładają na organ obowiązku działania w tym zakresie z urzędu. Wypłata ekwiwalentu została podjęta od miesiąca złożenia wniosku, zgodnie z art. 129 ustawy emerytalnej (odpowiedź na odwołanie, k. 3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. W., ur. (...) w okresie od dnia 14 lutego 1980r. do dnia 30 września 2001r., zatrudniona była na stanowisku specjalisty ds. administrowania infrastrukturą w jednostkach organizacyjnych przedsiębiorstwa (...), a po zmianie pracodawcy, w okresie od dnia 1 października 2001r. do dnia 26 lutego 2016r. wykonywała pracę na rzecz (...) Sp. z o.o. Przez powyższe okresy zatrudnienia odwołująca uprawniona była do otrzymywania ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy, który otrzymywała do dnia 26 lutego 2016r.(świadczenie pracy, k.33 a.r., druk RP 7, k.13-14, 35-36 a.r., zeznania D. W., k.21-22 a.s.).

W dniu 11 kwietnia 2014r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o wcześniejszą emeryturę wraz z zastrzeżeniem powodującym zawieszenie emerytury, z uwagi na fakt pozostawania w stosunku pracy (wniosek wraz z załącznikami, k.1-17 a.r.).

W dniu 13 maja 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję, znak: (...) w przedmiocie przyznania wcześniejszej emerytury od dnia 1 kwietnia 2014r., z prawem do jej wypłaty od dnia 1 lutego 2016r. (decyzja, k.24-25 a.s.).

W dniu 26 lutego 2016r. D. W. złożyła w organie rentowym wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia i wypłatę emerytury. Do powyższego wniosku ubezpieczona dołączyła świadectwo pracy z dnia 26 lutego 2016r. oraz druk RP 7, wskazujący na zatrudnienie w latach 2014-2015 wraz z adnotacją o pobieranym świadczeniu w postaci ekwiwalentu węglowego (wniosek, k.31-36 a.r.).

Decyzją z dnia 14 marca 2016r., znak (...) organ rentowy ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 1 lutego 2016r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek (decyzja, k.37-38 a.r.). W dniu 31 maja 2016r. dokonano przeliczenia emerytury (decyzja, k.41-43 a.r.).

W dniu 16 sierpnia 2017r. ubezpieczona skierowała do organu rentowego wniosek, o sprawdzenie uprawnień do deputatu węglowego oraz o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego wraz z wyrównaniem (wniosek, k.60 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 30 sierpnia 2017r. przyznał D. W. prawo do ekwiwalentu za deputat węglowy od dnia 1 sierpnia 2017r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Organ rentowy wskazał, że od 1 sierpnia 2017r. wysokość emerytury wynosi 2132,87 zł. oraz, że do emerytury przysługuje ekwiwalent za deputat węglowy kolejowy w kwocie 118,94 zł. Zaskarżoną decyzją, Zakład Ubezpieczeń Społecznych tym samym odmówił wyrównania ekwiwalentu za okres od dnia 1 lutego 2016r. do dnia 30 lipca 2017r. (decyzja, k.61 a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodu z przesłuchania D. W., a także dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującej. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie D. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 30 sierpnia 2017r. znak: (...) jest niezasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 100 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz.1383) prawo do świadczeń z ubezpieczeń emerytalnego i rentowych powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Z wyjątkiem sytuacji zamiany z urzędu renty z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę (art. 24a i art. 27a ustawy), samo spełnienie warunków nabycia prawa do świadczenia nie rodzi jednak po stronie organu rentowego zobowiązania do wypłaty powstałego świadczenia, gdyż zależy to od złożenia przez ubezpieczonego stosownego wniosku. Ustawa o emeryturach i rentach rozróżnia bowiem moment powstania prawa (tj. spełnienie warunków) od momentu wypłaty świadczenia. Wskazać należy, że generalną zasadą prawa emerytalno-rentowego określoną w art. 129 ust. 1 tej ustawy jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury lub renty (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Reguła powyższa wyklucza możliwość wstecznego wypłacania świadczeń, tj. za okres po nabyciu prawa, a przed złożeniem wniosku, co w literaturze przedmiotu uzasadnia się zapobieganiem powstawaniu zjawiska kapitalizacji świadczeń. Można więc powiedzieć, że – jakkolwiek same świadczenia z ubezpieczeń emerytalno-rentowych nie ulegają przedawnieniu (z wnioskiem można wystąpić w każdym czasie) – przedawnieniu ulega roszczenie o wypłatę tych świadczeń w sytuacji niezłożenia wniosku o emeryturę lub rentę po nabyciu prawa do nich.

Za datę zgłoszenia wniosku uważa się datę złożenia wniosku na piśmie w organie rentowym lub datę ustnego zgłoszenia wniosku do protokołu w organie rentowym. Postępowanie w sprawie wszczyna się na podstawie wniosku osoby zainteresowanej lub jej pełnomocnika.

Przedmiotem sporu niniejszej sprawy jest data, od której organ rentowy winien przyznać i wypłacić ubezpieczonej ekwiwalent za deputat węglowy.

Zdaniem ubezpieczonej świadczenie to powinno zostać jej wypłacone za okres od dnia 1 lutego 2016r. do dnia 31 lipca 2017r., tj. od daty przyznania na jej rzecz wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, bowiem w ocenie odwołującej, organ rentowy popełnił błąd w postaci nieudzielenia jej informacji w zakresie obowiązku złożenia przez nią wniosku o wypłatę ww. ekwiwalentu wraz z wnioskiem o emeryturę.

Odnosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, że wobec złożenia przez D. W. wniosku o ekwiwalent węglowy w dniu 16 sierpnia 2017r. – stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - przyznanie jej prawa do tego świadczenia winno nastąpić od dnia 1 sierpnia 2017r., co też znalazło odzwierciedlenie w zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z orzecnictwem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 października 2017 r. III AUa 1642/16) ustawodawca nie przewidział możliwości domagania się wypłaty świadczenia od daty jego nabycia do chwili złożenia wniosku. Świadczenia wypłaca się, poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Nie wypłaca się świadczeń z wyrównaniem za czas od nabycia do nich prawa in abstracto, bez względu na to, czy niezłożenie wniosku spowodowane było brakiem staranności w prowadzeniu własnych spraw czy też innymi okolicznościami w tym brakiem wiedzy.

Dodatkowo zaznaczyć należy, iż organ rentowy nie ma obowiązku ani możliwości indywidualnego informowania wszystkich zainteresowanych o przysługujących im uprawnieniach w zakresie zmian w wysokości świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a zwłaszcza takich, które wymagają szczegółowej analizy dokumentów. W tym miejscu podzielić należy stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 8 stycznia 2004 r., III AUa 2877/02 zgodnie z którym organ rentowy nie jest zobowiązany do każdorazowego informowania potencjalnego świadczeniobiorcy o wszystkich wynikających z obowiązujących przepisów możliwościach przyznawania dodatków. Ponadto przepisy nie przewidują możliwości przyznania ww. świadczenia z urzędu oraz nie nakładają na organ rentowy obowiązku informowania zainteresowanego o konieczności złożenia wniosku o świadczenie.

Z uwagi na powyższe okoliczności wskazać należy, iż wniosek o ekwiwalent za deputat węglowy został złożony dopiero w dniu 16 sierpnia 2017r., dlatego brak jest podstaw prawnych do dokonywania jakiegokolwiek wyrównania za okres

wsteczny, a prawo do tego dodatku zostało przyznane od dnia 1 sierpnia 2017r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Mając na uwadze powyższe Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie D. W., o czym orzekł w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

30/01/2018 r.